

IX. Pojištění

Petr Zámečník, VŠE
3PE568 Osobní a rodinné finance

Účel pojištění

- Finanční zajištění pro případ nenadálé události.
- Pojištění by mělo krýt rizika, jejichž realizace by mohla ohrozit stabilitu rodinného rozpočtu.
- (Zpravidla) nemá význam krýt malé škody:
 - Pojištění je drahé
 - Možnost „samopojištění“
 - Platí i pro spoluúčast
 - Snižuje pojistné
 - Snižuje morální hazard

Pojištění vs. zajištění

- Zajištění
 - Pojištění pojišťovny
 - Cena zajištění se vyjednává 1x ročně v Monte Carlu
 - Nejvýznamnější zajišťovny: Swiss Re, Munich Re
- Soupojištění
 - více pojistitelů pojišťuje jeden subjekt

Dělení pojištění

- Životní pojištění
 - Rizikové ŽP
 - KŽP
 - IŽP
 - Důchodové pojištění
- Neživotní pojištění
 - Vše, kromě životního pojištění

Pojištění – přehled nejčastějších

- Cestovní pojištění (léčebné výlohy, zavazadla, storno zájezdu, úrazové pojištění, asistenční služby...)
- Havarijní pojištění (havárie, krádež, živel, čelní sklo, asistenční služby, sedadla...)
- Pojištění domácnosti (domácnost, asistenční služby, odpovědnost...)
- Pojištění nemovitostí (nemovitost, odpovědnost...)
- Pojištění právní ochrany
- Pojištění odpovědnosti
- Povinné ručení (čelní sklo, asistenční služby, sedadla...)
- Úrazové pojištění (úraz, pobyt v nemocnici, invalidita, asistenční služby...)
- Soukromé zdravotní pojištění (nadstandardní lékařská péče, pobyt v nemocnici, denní dávky...)
- Životní pojištění (RŽP, KŽP, IŽP, DP)

Jaké by měly být limity pojištění?

- Dostatečné...
- ... optimální

- Smyslem pojištění je zabránit finančnímu kolapsu rodiny v případě pojistné události
- Není smyslem nahradit každou, sebemenší škodu (spoluúčast)
- Spoluúčast zlevňuje pojistné

Podpojištění...

- Je-li majetek pojištěn na méně, než je cena pojištěné věci, je „podpojištěn“
 - V případě pojistné události pojišťovna vyplatí pojistné plnění v poměru „škoda * pojistný limit / hodnota pojištěného předmětu“
 - V případě pojištění na vyšší částku pojišťovna víc nezaplatí (max. hodnotu pojištěné věci)
- Pojištění na cenu novou / časovou / obvyklou
 - Nová cena: Cena, za níž by bylo možné nahradit poškozenou (zničenou) věc novou
 - Časová cena: Cena nové věci snižená o amortizaci
 - Obvyklá cena: Cena, za níž je možné poškozenou věc nahradit za věc obdobného stáří na sekundárním trhu

Cestovní pojištění

- Evropský pas zdravotního pojištění
 - Jen urgentní péče
 - Podle podmínek platných v konkrétní zemi
 - Spoluúčast (různá v různých zemích)
 - Zpravidla ve státních nemocnicích, v soukromých nikoli

Příklad spoluúčasti pacienta

- Francie – 30 % u lékařského ošetření, až 65 % u léků;
 - Dánsko – až 100 % u ošetření zubů a u léků;
 - Rakousko – 10 EUR za den pobytu v nemocnici;
 - Itálie – 100 % u léků
-
- Jen zdravotnická zařízení zapojená do veřejné zdravotní péče
 - Občas nutná platba předem, následně proplaceno zdravotní pojišťovnou

Zdroj: ERV, 20. 11. 2013

<http://www.ervpojistovna.cz/cs/zdravotni-pece-eu>

Výluky v cestovním pojištění

- Je třeba dbát na „rizikové sporty“ – co vše pojišťovna zahrnuje
- Ve výlukách zpravidla extrémě rizikové sporty i pro pojištění rizikových sportů
- Terorismus, válečný konflikt, jaderné záření

- Varování MZV

Povinné ručení

- Pojištění odpovědnosti z provozu vozidla
 - Povinně smluvní pojištění
 - Při provozu vozidla bez pojištění hrozí pokuta až 40 tis. Kč s minimem 5 tis. Kč
 - Minimální pojistné limity:
 - 35 mil. Kč
 - Maximální pojistné limity: i přes 100 mil. Kč/100 mil. Kč; ani to vždy nemusí stačit...

Viník není pojištěn...

- Způsobí-li škodu při provozu motorového vozidla nepojištěné vozidlo, je hrazena z garančního fondu České kanceláře pojistitelů (minimální limity pojistného plnění; pokud škoda přesáhne 5 tis. Kč) a následně vymáhána na viníkovi.
- ! POZOR ! Z garančního fondu není škoda uhrazena, je-li viník neznámý. Nelze tak nárokovat např. škodu vzniklou na parkovišti jiným vozidlem...
- Alternativa: Havarijní pojištění

Pojištění odpovědnosti

- Nejčastěji jako připojištění (součástí pojištění domácností, pojištění nemovitostí)
- V občanském životě
- Škody zaměstnance vůči zaměstnavateli (limit plnění nemá smysl vyšší než 4,5násobek platu – více zaměstnavatel nemůže po zaměstnanci nárokovat a více pojišťovna nezaplatí)
- Škody z podnikání

Životní pojištění

- Hlavní cíl: Zajistit pozůstalé v případě smrti pojištěného
 - V ČR se ztrácí v KŽP, IŽP a DP, kde bývá často minimalizovaná riziková složka na úkor spořicí/investiční
- Pojistná částka by měla být nastavena cca na 2násobek ročního příjmu pojištěného (někdy až 10násobek)
 - Závisí na konkrétní situaci
 - Např. živitel rodiny s vysokým příjmem a manželka na mateřské... V případě smrti manželky může živitel přijít o část příjmu...
 - Naopak dosahuje-li rodina pasivního příjmu z kapitálu, není třeba pojištění vůbec
 - Existuje exaktnější způsob výpočtu

Změnit pojistku se může vyplatit

Rok uzavření pojistné smlouvy	Věk pojištění	Přirozené pojistné	
		<u>(s 0 % TÚM)</u>	
		muž	žena
2000	20 – 60 let	4 969 Kč	2 066 Kč
2005	25 – 60 let	4 945 Kč	2 133 Kč
2010	30 – 60 let	4 812 Kč	2 090 Kč
2014	34 – 60 let	4 502 Kč	2 072 Kč

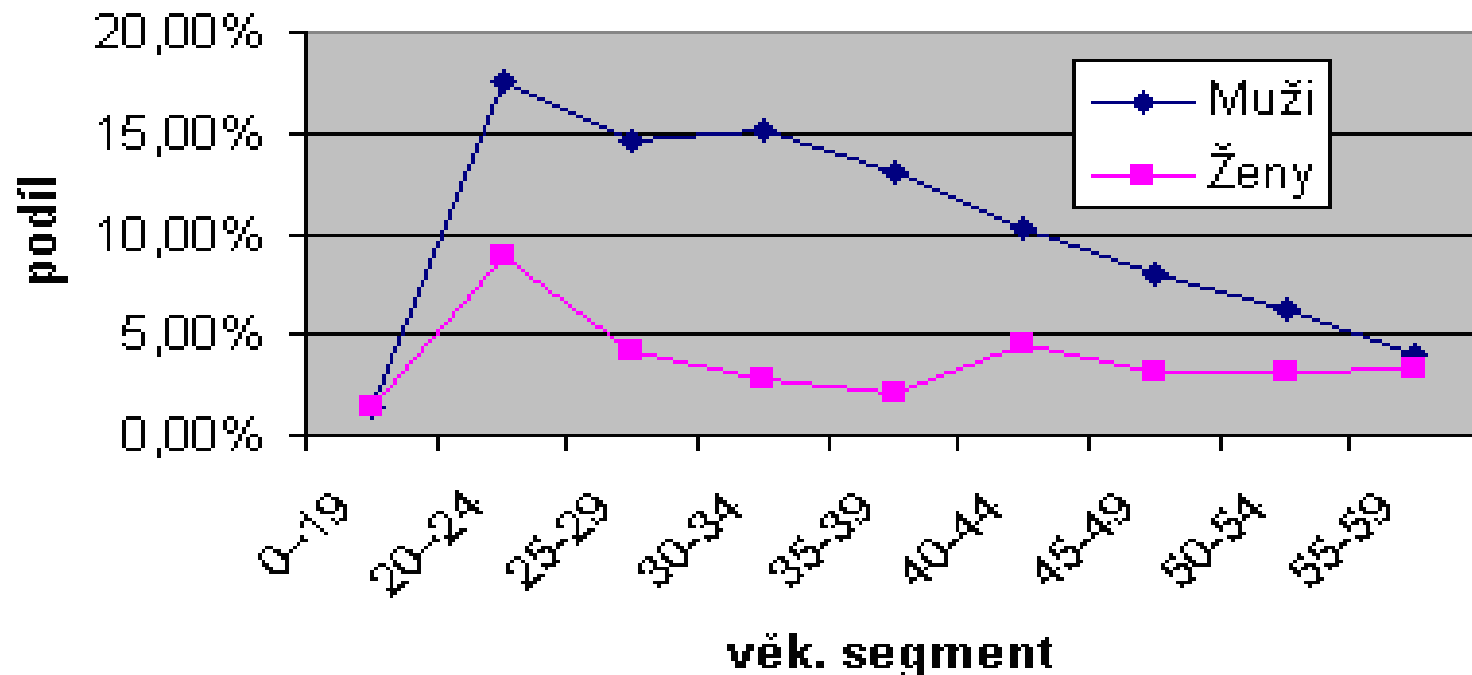
Zdroj: Vlastní výpočty na základě úmrtnostních tabulek ČSÚ

Pojištění invalidity

- Pojištění invalidity je často podceňováno
- Důležité stejně jako rizikové životní pojištění
 - Upoutání na invalidní vozík či na lůžko, nebo nemožnost dále vykonávat původní profesi je často finančně náročnější, než smrt...
- Pozor na levnější varianty
 - invalidita z úrazu
 - trvalé následky úrazu

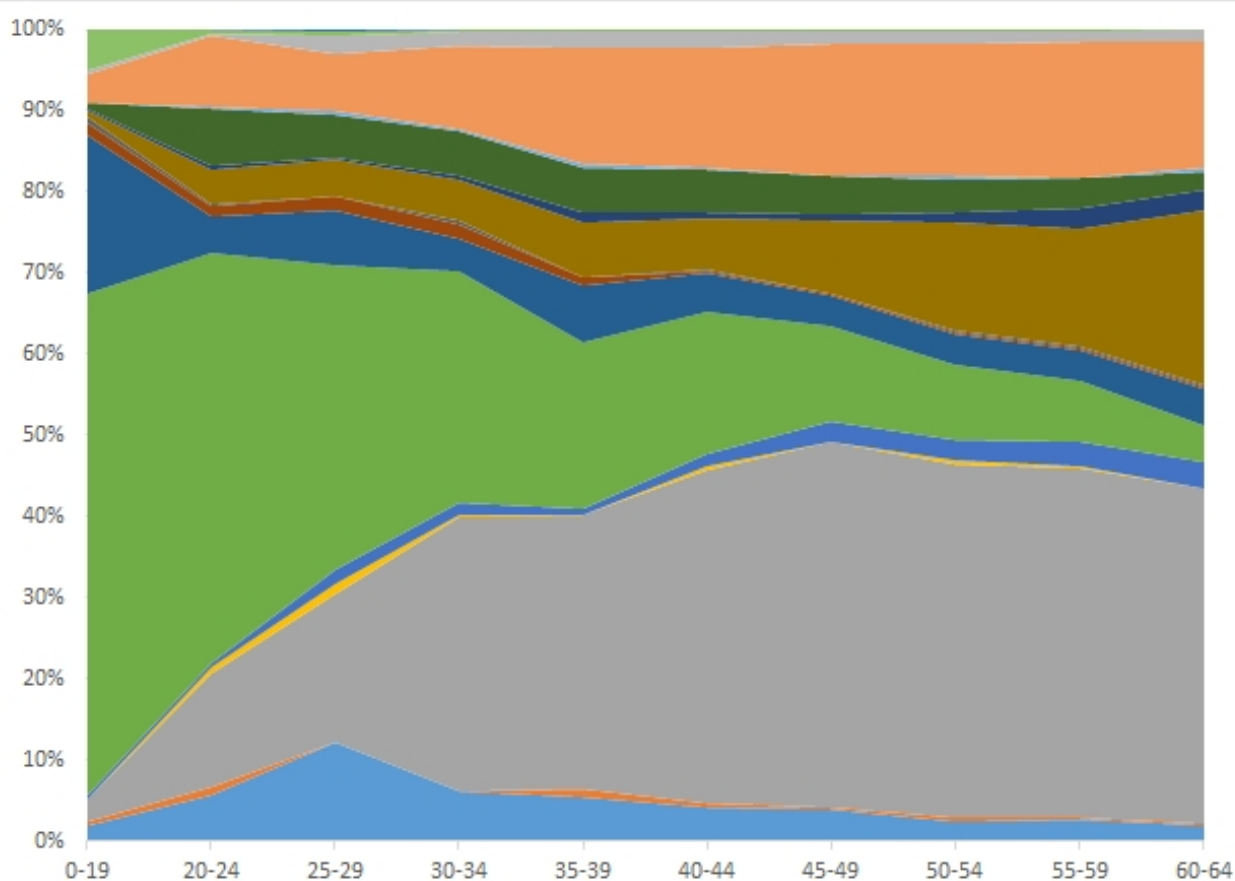
Úraz a invalidita

Podíl dg. úrazů na celkovém počtu přiznaných plných ID

Zdroj:

<http://www.investujeme.cz/clanky/invalidita-2010-podminky-zprislily-duchody-klesly/>

- Příznaky, znaky a abnormální klinické a laboratorní nálezy nezařazené jinde
- Vrozené vady, deformace a chromozomální abnormality
- Některé stavy vzniklé v perinatálním období
- Těhotenství, porod a šestinedělí
- Nemoci močové a pohlavní soustavy
- Nemoci svalové a kosterní soustavy a pojivové tkáně
- Nemoci kůže a podkožního vaziva
- Nemoci trávicí soustavy
- Nemoci dýchací soustavy
- Nemoci oběhové soustavy
- Nemoci ucha a bradavkového výběžku
- Nemoci oka a očních adnex
- Nemoci nervové soustavy
- Duševní poruchy a poruchy chování
- Nemoci endokrinní, výživy a přeměny látek
- Nemoci krve, krvetvorných orgánů a některé poruchy týkající se mechanismu imunity
- Novotvary
- Některé infekční a parazitární nemoci
- Poranění, otravy a některé jiné následky vnějších příčin

KŽP, IŽP, DP, UŽP...

- Životní pojištění se spořicí či investiční složkou
- Daňově zvýhodněné (odpočet od základu daně u pojištění trvajících alespoň 60 měsíců do věku alespoň 60 let)
- Často zvýhodněná připojištění, ale...

Samoregulace pojišťoven

Od 1. 1. 2015 – dohoda pojišťoven o zveřejňování předsmluvních informací a dalších informacích o pojištění

Předsmluvní informace

- Rozsah pojištění
- Možnosti pojištění
- Rizikovost a investiční horizont investic
- „přiměřené“ upozornění na výluky

Modelace vývoje pojistného

- Výše zaplaceného pojistného
- Kapitálová hodnota (s max. 7% zhodnocením, ale musí obsahovat i 0 %)
- Odkupné

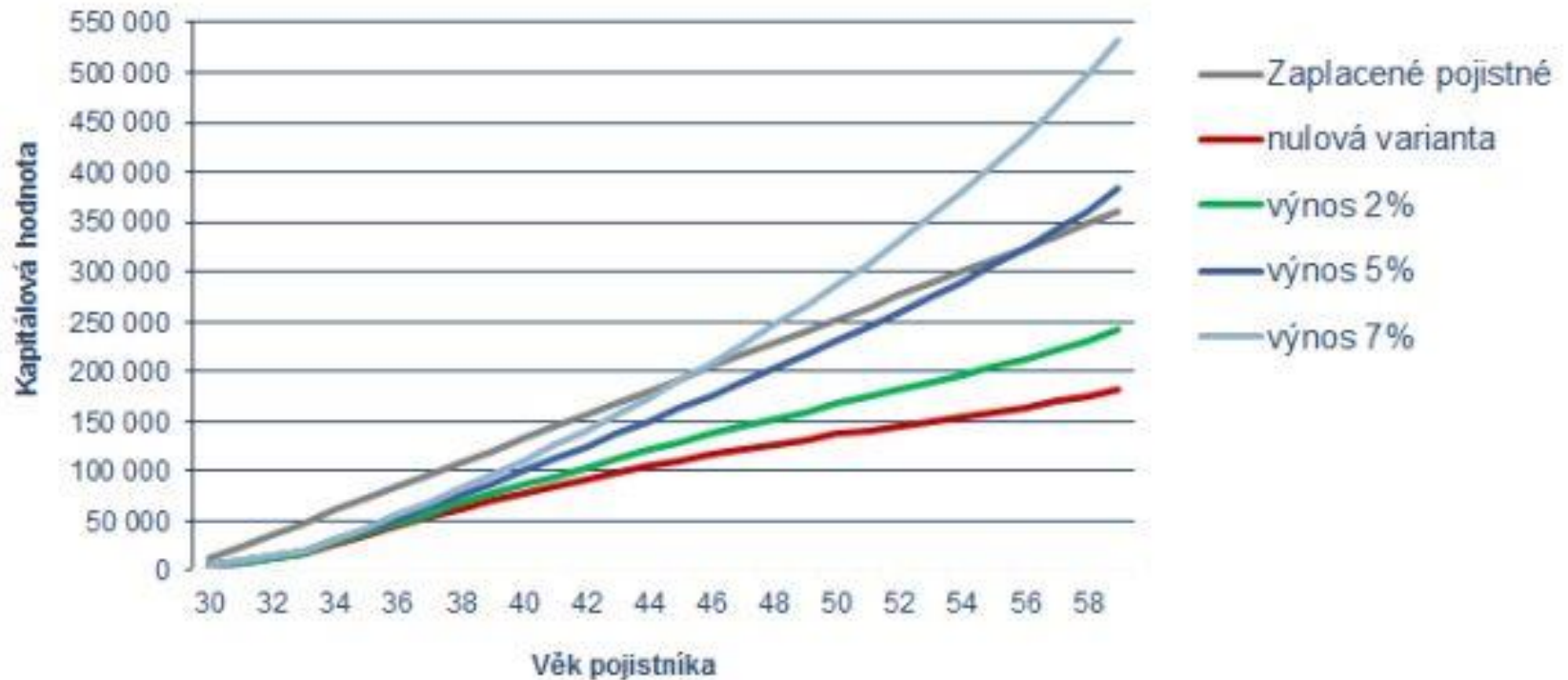
Příklad modulace pojistného

Ilustrativní modelace je znázorněna na: stáří klienta 30 let, doba trvání pojištění 30 let, pojistné 1 000 Kč/měsíc, pojistná částka na smrt 1 mil. Kč.

Doba trvání pojištění (roky)	Zaplacené pojistné	Kapitálová hodnota (výnosnost 5 %)	Hodnota odkupného
1	12 000 Kč	4 593 Kč	0 Kč
2	24 000 Kč	9 265 Kč	0 Kč
3	36 000 Kč	14 009 Kč	3 491 Kč
10	120 000 Kč	87 743 Kč	75 096 Kč
15	180 000 Kč	149 490 Kč	144 903 Kč
30	360 000 Kč	382 838 Kč	369 929 Kč

Zdroj: ČAP

Příklad modulace pojistného

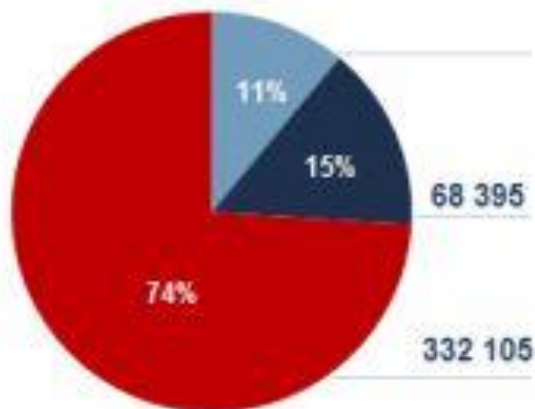
Zdroj: ČAP

Standardizovaný ukazatel nákladovosti (SUN)

Příklad rozloženého pojistného

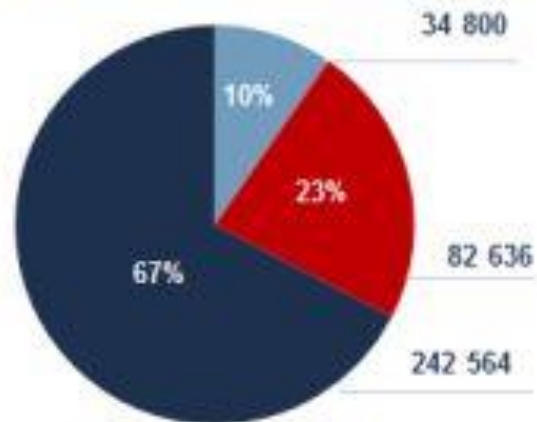
Stáří klienta 35 let,
doba trvání
pojištění 25 let,
pojistné 1500
Kč/měsíc,
pojistná částka na
smrt 4 mil. Kč

Vyšší krytí rizika, nižší investice

Stáří klienta 30 let,
doba trvání
pojištění 30 let,
pojistné 1000
Kč/měsíc, pojistná
částka na smrt
1 mil. Kč

Nížší krytí rizika, vyšší investice

- náklady pojistitele (ziskatelské, správní, inkasní, likvidační)
- rizikové pojistné
- pojistné k investování

Zdroj: ČAP

Související na Youtube.com

- Kanál Finanční gramotnost
- Co pojistit a co ne
- Úrazové pojištění pro děti: Má smysl?
- Proč nepoužívat životní pojištění k investování
- Životní pojištění: Přirozené a průměrné pojistné. V čem je rozdíl?
- Proč uzavřít životní pojištění v mladším věku: Jediný důvod
- Pojištění invalidity nenahrazujte úrazovými pojistkami

- Brzy na FINfest.online: Rozhovor s poslancem Patrikem Nacherem